

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Cob/15/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8213207161
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Majerník
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8213207161.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci žalobcu: Prvá stavebná sporiteľňa, a.s., so sídlom Bajkalská 30, Bratislava 829 48, IČO: 31 335 004, proti žalovaným: 1/ E. L., nar. XX.X.XXXX, bytom J. J. XX, L., 2/ H. O., nar. XX.X.XXXX, bytom Y. XX, zastúpenej advokátom JUDr. Igorom Šafrankom, so sídlom Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, 3/ H. O., nar. X.X.XXXX, bytom Y. XX, o zaplatenie 7.972,12 eur s prísl., o návrhu žalovanej v 2. rade na povolenie obnovy konania vedeného na Okresnom súde Bardejov pod sp.zn. 3Cb/22/2009, o odvolaní žalovanej v 2. rade proti uzneseniu Okresného súdu Bardejov č.k. 2Cb/118/2013-96 zo dňa 12.11.2014 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie súdu prvého stupňa.

Náhradu trov odvolacieho konania účastníkom n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

Okresný súd Bardejov (ďalej len „prvostupňový súd“) napadnutým uznesením návrh na obnovu konania vedeného na Okresnom súde Bardejov pod sp.zn. 3Cb/22/2009 zamietol. Náhradu trov konania účastníkom nepriznal.

V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že žalovaná v 2. rade sa podaním doručeným súdu dňa 5.9.2013 domáhala obnovy právoplatne skončeného konania, vedeného na tunajšom súde pod spisovou značkou 3Cb 22/2009. Ako dôvod uviedla, že vydané rozhodnutie je v rozpore s rozhodnutím Európskeho súdneho dvora C - 240/98 až C - 244/98 a C 473/00. O týchto rozhodnutiach sa dozvedela 2 týždne pred podaním žaloby. V súdnom konaní 3Cb 22/2009 sa mali aplikovať ustanovenia spotrebiteľského práva, o ktorej skutočnosti sa podľa skutočností ňou uvedených v žalobe dozvedela len 2 týždne pred podaním tohto návrhu na obnovu konania s odôvodnením, že súd spotrebiteľské právo v predmetnom konaní vôbec neuplatnil a je dôvodné, aby tak v konaní učinil a naplnil cieľ smernice čl. 6 ods. 1 rady 93/13 EHS. Uviedla, že zmluvu o úvere uzatvárali žalovaní ako fyzické osoby od právnickej osoby, ktorá poskytla úver v rámci svojho podnikania. Zmluva o úvere vykazuje znaky spotrebiteľskej zmluvy, úrok z omeškania 11,99 % ročne je v rozpore s § 517 ods. 2 OZ. Súd pri rozhodovaní nezohľadnil judikatúru Súdneho dvora EÚ, ktorá má prednosť. Uviedla, že zmluva medzi účastníkmi obsahuje viacero neprijateľných podmienok.

Po vykonanom dokazovaní prvostupňový súd uviedol, že nesúhlasí s právnym výkladom žalovanej v 2. rade, že ustanovenie § 228 ods. 1 písm. e/ O.s.p. je možné vykladať tak, že predmetom preskúmania súdu v rámci konania o obnove konania možno akékoľvek rozhodnutie Súdneho dvora Európskych spoločností alebo iného orgánu Európskych spoločností (v tomto kontexte žalovaná v 2. rade cituje rozhodnutie Oceáno Grupo Editorial SA C 240/98 až C - 244/98 , Cofidis C - 473/00, Mostaza Claro C - 168/05, Pannon C - 243/08, Asturcom C - 40/08), ktoré sa obsahovo zaoberá obdobným

skutkovým alebo právnym stavom. Má za to, že ustanovenie § 228 ods. 1 písm. e/ O.s.p. musí mať pre jeho použitie na obnovu konania priamy súvis s obnovou konania napadnutého rozhodnutia, teda iba o rozhodnutie, ktoré sa vecne aj personálne týka konania, o obnovu ktorého ide. Vnútroštátne právo treba vykladať tak, aby bolo v čo najväčšej možnej miere kompatibilné s právom úniovým. V danom prípade ale úniové právo o potrebe umožniť obnovu konania pre rozpor s úniovým právom mlčí. Toto mlčanie však Súdny dvor interpretuje jednoznačne. V rozhodnutí Kapferer totiž uviedol, že úniové právo „neprikazuje vnútroštátnemu súdu, aby ... zrušil (právoplatné súdne rozhodnutie), ak sa ukáže, že je v rozpore s právom Spoločenstva. Súdny dvor dôvodil, že „na to, aby sa zabezpečila tak stabilita práva a právnych vzťahov, ako aj riadny výkon spravodlivosti, je totiž dôležité, aby sa nemohli napadnúť súdne rozhodnutia, ktoré sa stali konečnými.“ Inak by sa nabúral princíp právnej istoty a to je neprípustné. Ďalej prvostupňový súd poukázal na to, že Súdny dvor pripomína, že úniové právo neprikazuje prelomiť zásadu *res iudicata*, no ak vnútroštátny poriadok umožňuje takéto prelomenie z vnútroštátnych dôvodov, potom to musí umožniť aj z dôvodov úniových. Zásada ekvivalencie si totiž vyžaduje, aby právne prostriedky ochrany práv vyplývajúcich z úniového práva neboli menej výhodné, ako prostriedky na ochranu práv vyplývajúcich z práva vnútroštátneho. Platí totiž, že iný právny názor na výklad zákona vyslovený iným orgánom než procesným súdom, ktorý prerokoval vec v rámci svojej právomoci, nie je spôsobilým dôvodom obnovy konania. Obnova konania preto neprichádza do úvahy v prípadoch nesprávneho právneho posúdenia veci. Takéto pochybenia sa dajú napraviť v rámci dovolania, prípadne mimoriadneho dovolania alebo aj v konaní o sťažnosti pred ústavným súdom postupom podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy. Jedinou naozajstnou výnimkou, kedy Súdny dvor zakotvil povinnosť prelomiť zásadu *res iudicata* je situácia, keď vnútroštátny súd rozhodne vec, ktorá nepatrí do jeho kompetencie, ale do kompetencie orgánu Európskej únie. Túto argumentačnú líniu Súdny dvor založil v rozhodnutí Lucchini. Ak by vnútroštátny súd rozhodol vec, ktorá nebola v jeho právomoci, a potom by sa spoliehal na zásadu *res iudicata*, výlučná právomoc komisie by bola úplne zmarená. Úniové právo preto v takom prípade obnovu konania vyžaduje. Súdny dvor však vzápätí dodáva, že rozsudok vo veci Lucchini je veľmi špecifickou výnimkou, ktorej cieľom nie je spochybníť záver, že úniové právo v zásade nevyžaduje prelomenie zásady *res iudicata*. Vec Lucchini v žiadnom prípade nesmeruje k erózii alebo oslabeniu zásady *res iudicata*. Z uvedeného vyplýva, že úniové právo vyžaduje od slovenského práva, aby umožnilo obnovu konania len v jednom jedinom prípade - ak vnútroštátny súd oboerie o kompetenciu orgán Európskej únie. Nevyžaduje, aby bola nariadená obnova konania pre rozpor pôvodného rozhodnutia s akýmkoľvek rozhodnutím Súdneho dvora. Striktný jazykový výklad § 228 ods. 1 písm. e) O.s.p. by mohol zvädzať k záveru, že môže ísť o rozpor s akýmkoľvek rozhodnutím Súdneho dvora. Predmetná norma bola do slovenského právneho poriadku zaradená zákonom č. 384/2008 Z.z.. Dôvodová správa normu odôvodňuje výlučne už spomenutým rozsudkom Lucchini. Rozsudok Lucchini tak neumožňuje napadnúť rozhodnutie pre rozpor s akýmkoľvek rozhodnutím. Dôvodová správa potrebu novelizácie okrem prípadu Lucchini neodôvodnila nijako inak. Z toho prvostupňový súd vyvodil, že cieľom novely bolo umožniť obnovu konania len v prípadoch analogických s vecou Lucchini. Z pohľadu účelu by sa teda § 228 ods. 1 písm. e) O.s.p. mal čítať reštriktívne. Zo systematických súvislostí celého § 228 ods. 1 O.s.p. totiž jednoznačne vyplýva, že dôvodom na obnovu konania sú len také dôkazy, skutočnosti, rozhodnutia, trestné činy či rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré majú priamy vecný i personálny súvis s napadnutým rozhodnutím. V opačnom prípade by si stačilo počkať na vyhovujúce rozhodnutie Súdneho dvora, a potom požadovať obnovu konania. Slovenská republika je právny štát, ktorý rešpektuje princíp právnej istoty. Jednou zo záruk tohto princípu je nezmeniteľnosť a záväznosť rozhodnutia, ktoré nadobudlo právoplatnosť. Zásadu nezmeniteľnosti právoplatného rozhodnutia, t.j. zásadu *res iudicata*, je preto možné narušiť len mimoriadne a výnimočne. Takýmto povoleným prípadom prelomenia uvedenej zásady je síce aj obnova konania, ale vzhľadom na to, že ide o zásah do princípu právnej istoty, je namieste doslovná (skôr reštriktívna) aplikácia príslušných ustanovení pri výklade prípustnosti a dôvodnosti obnovy konania. Práve takýto reštriktívny výklad je nutné zvoliť aj pri posudzovanej norme. Túto potrebu podčiarkuje aj fakt, že obnova konania podľa § 228 ods. 1 písm. e) O.s.p. nie je časovo nijako limitovaná. Ústavný súd SR hovorí, že právna úprava, ktorá umožňuje bez časového obmedzenia zasahovať do právoplatných rozhodnutí ... je v materiálnom právnom štáte neakceptovateľná, pretože je v rozpore s princípom právnej istoty a ochrany dôvery všetkých subjektov práva v právny poriadok, ktorý tvorí neodmysliteľnú súčasť princípov právneho štátu zaručených prvou vetou čl. 1 ods. 1 Ústavy. Ústava pritom v článku 152 ods. 4 prikazuje všetkým, ktorí aplikujú právne predpisy, aby v prípade, ak by aplikácia normy mohla vyvolať ústavnoprávne pochybnosti, či dokonca porušiť ústavné princípy, použili taký výklad, aby sa týmto pochybnostiam a porušeniu predišlo. Otázka aplikácie § 228 ods. 1 písm. e) O.s.p. je práve takýto prípad. Prvostupňový súd uzavrel, že zo strany žalovanej v 2. rade nebolo preukázané, aby Súdny dvor Európskych spoločenstiev alebo iný orgán

Európskych spoločenstiev vo svojom rozhodnutí konštatovali, že rozsudok č.k. 3Cb/22/2009-42 zo dňa 3.8.2009 je s ich rozhodnutím v rozpore. O trovách konania prvostupňový súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a na základe skutočnosti, že úspešnému žalobcovi žiadne trovy konania nevznikli.

Proti tomuto uzneseniu podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaná v 2. rade navrhujúc ho zmeniť a návrhu na povolenie obnovy konania vyhovieť. Uviedla, že v predmetnom právnom vzťahu ide o zmluvu medzi dodávateľom a spotrebiteľom a v zmluvnom vzťahu došlo k použitiu nekalých zmluvných podmienok a porušeniu kogentných noriem určených na ochranu spotrebiteľa. Súdny dvor viackrát judikoval, napr. aj vo veci POHOTOVOSTĚ/F. C-76/10, že záväzok štátu, postarať sa o to, aby nekalé podmienky spotrebiteľa nezaväzovali, vyjadrený v čl. 6 smernice Rady 93/13 EHS, treba považovať za kogentné ustanovenie. V spomínanom rozhodnutí C-76/10, zvyšuje Súdny dvor túto požiadavku na úroveň vnútroštátnych pravidiel verejného poriadku (čl. 50) a teda pravidiel, na ktorých spoločnosť musí bezvýhradne trvať. Ide o princípy, ktoré sa musia považovať za podstatné dôvody, aj na prelomenie materiálnej právoplatnosti súdneho rozhodnutia. Aj v rozsudku MOSTAZA CLARO, je kladený vysoký dôraz na ochranu spotrebiteľa pred nekalými podmienkami a dôvod na obnovu konania, pre rozpor rozhodnutia s rozhodnutím Súdneho dvora EÚ, je daný vo vzťahu k viacerým rozhodnutiam Súdneho dvora. Podľa rozsudkov Súdneho dvora (ES) vo veci 14/83 zo dňa 10.4.1984 Sabine von Colson a Elisabeth Kamann proti Land Nordrhein-Westfalen bod 16 a vo veci 79/83 zo dňa 10.4.1984 Doroty Harz proti Deutsche Tradax GmbH bod 16, podľa 3. odseku článku 189: „smernica je záväzná pre každý členský štát, ktorému je určená, a to vzhľadom na „výsledok“, ktorý sa má dosiahnuť, pričom sa voľba foriem a metód ponecháva vnútroštátnym orgánom. Hoci toto ustanovenie ponecháva členským štátom možnosť voľby spôsobov a prostriedkov na zabezpečenie, že smernica je implementovaná, táto sloboda nemá vplyv na povinnosť všetkých členských štátov, ktorým je smernica určená, prijať, v rámci ich vnútroštátnych právnych poriadkov všetky potrebné opatrenia, aby zabezpečili, že smernica je plne účinná v súlade s cieľom ktorý sleduje“. Podľa rozsudkov Súdneho dvora (ES) vo veci 14/83 zo dňa 10.4.1984 Sabine von Colson a Elisabeth Kamann proti Land Nordrhein-Westfalen bod 26 a vo veci 79/83 zo dňa 10.4.1984 Doroty Harz proti Deutsche Tradax GmbH bod 26 „avšak povinnosť členských štátov vyplývajúca zo smernice dosiahnuť výsledok stanovený smernicou a ich povinnosť podľa článku 5 Zmluvy prijať všetky primerané opatrenia, všeobecné alebo konkrétne, s cieľom zabezpečiť splnenie tejto povinnosti, je záväzná pre všetky orgány členských štátov, v rámci ich jurisdikcie, vrátane súdov. Z toho vyplýva, že pri aplikácii vnútroštátneho práva a najmä ustanovení vnútroštátneho práva zavedených osobitne s cieľom implementovať smernicu (v prejednávanej veci 76/2007), je vnútroštátny súd povinný vykladať svoje vnútroštátne právo vo svetle znenia a účelu smernice s cieľom dosiahnuť výsledok podľa tretieho odseku článku 189“. V prípade neexistencie právnej úpravy Spoločenstva pre príslušnú oblasť, je vecou vnútroštátneho právneho poriadku každého členského štátu stanoviť procesné podmienky, ktoré majú zabezpečiť ochranu práv, ktoré jednotlivcom vyplývajú z práva Spoločenstva podľa zásady procesnej autonómie členských štátov pod podmienkou, že takéto pravidlá nie sú menej priaznivé ako pravidlá upravujúce obdobné situácie vnútroštátnej povahy (zásada rovnocennosti), a že nespôsobujú faktickú nemožnosť alebo nadmerné sťaženie výkonu práv priznaných právnym poriadkom Spoločenstva (zásada efektivity), (rozsudky zo 16. mája 2000, Preston a i., C-78/98, Zb. s. I3201, bod 31, a z 19. septembra 2006, i-21Germany a Arcor, C-392/04 a C-422/04, Zb. s. I-8559, bod 57), (bod 24 rozsudku Súdneho dvora Európskej únie C-165/08 Mostaza Claro). Cieľom povolenia obnovy konania, po tom, čo spotrebiteľ predloží skutočnosti a dôkazy, o ktorých bez svojej viny nevedel v pôvodnom konaní, ak môžu privodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie vo veci, je snaha o vylúčenie zo života bežných ľudí nepríjemných podmienok, ktoré zhoršujú kvalitu života a tak naplňovať cieľ čl. 6 smernice Rady 93/13/EHS „postarať sa, aby spotrebiteľov neprijateľné klauzuly v zmluvách nezaväzovali“. Priemerný spotrebiteľ nemá vedomosť o tom, že zo strany dodávateľa dochádza k systémovému porušovaniu spotrebiteľského práva prostredníctvom neprijateľných zmluvných podmienok. Uvedená skutočnosť je priemernému spotrebiteľovi zrejماً až z kontaktu so združeniami na ochranu spotrebiteľov a od iných informovaných subjektov. K argumentácii, v zmysle ktorej rozhodnutie Súdneho dvora EÚ podľa ustanovenia § 228 ods. 1 OSP musí priamo, vecne a personálne súvisieť s pôvodným konaním a nemôže ísť o akékoľvek rozhodnutie, dala do pozornosti komentár k Občianskemu súdnemu poriadku zverejnený na stránke www.epi.sk „Rovnako je zrejماً že rozhodnutie Súdneho dvora alebo iného orgánu európskych spoločenstiev nemusí byť vydané bezprostredne v súvislosti s pôvodným konaním. Nadväzne je teda možné vyvodiť záver, že súd rozhodujúci o návrhu na obnovu konania prejudiciálne posúdi súlad meritórneho rozhodnutia s judikatúrou Súdneho dvora alebo iného orgánu európskych spoločenstiev“. Uviedla, že v čl. 7 ods. 2 Ústavy SR je deklarovaná záväznosť právnych aktov Európskej

únie a ich prednosť pred zákonmi SR. Vnútroštátne rozhodnutie teda musí byť v súlade s rozhodovacou líniou Súdneho dvora EÚ. Cieľ čl. 6 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách „zbaviť spotrebiteľa nepriateľných podmienok“, musí byť napĺňaný v rovine pravidiel verejného poriadku (bod 50 uznesenia Súdneho dvora EÚ POHOTOVOSŤ/F. C-76/10). Má za to, že návrhom na povolenie obnovy konania v žiadnom prípade nedochádza k spochybňovaniu princípu právnej istoty a zásady *res iudicatae*. Naopak, princíp právnej istoty pripúšťa, aby v rámci konaní o mimoriadnych opravných prostriedkoch pre zabezpečenie ochrany práv a právom chránených záujmov účastníka boli preskúmané a prípadne aj zrušené už právoplatné rozhodnutia súdov.

Krajský súd v Prešove, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), prejednal odvolanie viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania v zmysle ust. § 212 ods. 1, 3 O.s.p. a bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. napadnuté uznesenie okresného súdu podľa § 219 ods.1, 2 O.s.p. potvrdil ako vecne správne.

Podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd sa stotožňuje s dôvodmi rozhodnutia okresného súdu pokiaľ konštatovali neexistenciu dôvodov na povolenie obnovy konania a na tieto v podrobnostiach odkazuje. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia k najzásadnejším argumentom uvádzaným v odvolaní odvolací súd dodáva nasledovné:

Obnova konania je mimoriadnym opravným prostriedkom, čo znamená, že ním možno napadnúť len právoplatné rozhodnutie súdu a to z taxatívne stanovených dôvodov a v presne určenej lehote, ktorej zmeškanie má za následok procesnú preklúziu práva podať návrh na obnovu konania. Pri mimoriadnych opravných prostriedkoch, rozoznávame subjektívne a objektívne podmienky prípustnosti toho - ktorého opravného prostriedku. Subjektívnu podmienku prípustnosti opravného prostriedku, predstavuje subjekt legitímovaný na uplatnenie konkrétneho opravného prostriedku. Návrh na obnovu konania môže podať ktorýkoľvek účastník pôvodného konania, prípadne jeho právny nástupca, pričom legitímáciu na podanie návrhu na obnovu konania, nemá vedľajší účastník, ani prokurátor, pokiaľ vystupoval v pôvodnom konaní. Návrh na obnovu konania treba podať v lehote 3 mesiacov od toho času, keď ten, kto obnovu navrhuje, sa dozvedel o dôvode obnovy, alebo od toho času, keď ho mohol uplatniť (§ 230 ods. 1 O.s.p.).

Konanie o obnove prebieha v dvoch fázach. V prvej z nich (*iudicium rescindens*) súd skúma, či je obnova konania procesne prípustná; návrhu na obnovu konania v tejto fáze súd buď vyhovie alebo ho zamietne. Druhá fáza (*iudicium rescissorium*) predstavuje nové prerokovanie a rozhodnutie vo veci. Jedným z predpokladov procesnej prípustnosti návrhu na obnovu konania, na ktoré sa zameriava súd v prvej z uvedených fáz, je aj skutočnosť, že právoplatný rozsudok je v rozpore s rozhodnutím Súdneho dvora Európskych spoločenstiev alebo iného orgánu Európskych spoločenstiev (§ 228 ods. 1 písm. e/ O.s.p.).

Naše národné právo neumožňuje obnoviť konanie pre rozpor s akýmkoľvek rozhodnutím, ale len s takým, kde existuje určité vecné a personálne prepojenie s konaním, ktoré sa má obnoviť. Ak teda vnútroštátne právo neumožňuje obnoviť konanie aj v iných prípadoch, potom to v zmysle zásady ekvivalencie od Slovenskej republiky nevyžaduje ani právo únie.

Jedinou výnimkou, kedy Súdny dvor zakotvil povinnosť prelomiť zásadu *res iudicata* je situácia, keď vnútroštátny súd rozhodne vec, ktorá nepatrí do jeho kompetencie, ale do kompetencie orgánu Európskej únie. Túto argumentačnú líniu Súdny dvor založil v rozhodnutí Lucchini. Základom tohto prípadu bola výlučná právomoc Európskej komisie rozhodovať o vyplatení štátnej pomoci. Komisia rozhodla o nevyplatení, taliansky súd (ktorý takú kompetenciu nemal), naopak, o vyplatení. Ak by vnútroštátny súd rozhodol vec, ktorá nebola v jeho právomoci, a potom by sa spoliehal na zásadu *res*

iudicata, výlučná právomoc komisie by bola úplne zmarená. Úniové právo preto v takom prípade obnovu konania vyžaduje - pôjde teda o prípady, keď „vnútroštátny súd zjavne prekročí rozsah právomocí, ktorý mu je priznaný pôsobením európskeho práva v rámci vnútroštátneho ústavného poriadku najmä tým, že si prisvojí právomoc, ktorá je zverená iným orgánom Európskej únie“. Súdny dvor však dodal, že rozsudok vo veci Lucchini je veľmi špecifickou výnimkou, ktorej cieľom nie je spochybníť záver, že úniové právo v zásade nevyžaduje prelomenie zásady res iudicata.

Z uvedeného vyplýva, že úniové právo vyžaduje od slovenského práva, aby umožnilo obnovu konania len v jednom jedinom prípade - ak vnútroštátny súd obojstranne o kompetenciu orgán Európskej únie. Nevyžaduje, aby bola nariadená obnova konania pre rozpor pôvodného rozhodnutia s akýmkoľvek rozhodnutím Súdneho dvora.

Striktný jazykový výklad § 228 ods. 1 písm. e) O.s.p. by mohol zvädzať k záveru, že môže ísť o rozpor s akýmkoľvek rozhodnutím Súdneho dvora. Na charakter rozhodnutia totiž zákon žiadne podmienky nekladie. Na druhej strane ale platí, že súd nie je doslovným znením zákonného ustanovenia viazaný absolútne. Môže, dokonca sa musí od neho (od doslovného znenia právneho textu) odchyliť v prípade, keď to zo závažných dôvodov vyžaduje účel zákona, systematická súvislosť alebo požiadavka ústavne súladného výkladu zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov (čl. 152 ods. 4 Ústavy). Otázkou teda je, či si účel § 228 ods. 1 písm. e) O.s.p., jeho systematická súvislosť alebo ústavne konformný výklad vyžadujú, aby sme sa od striktného jazykového výkladu odklonili.

Ustanovenie § 228 ods. 1 písm. e) O.s.p. bolo do slovenského právneho poriadku zaradené zákonom č. 384/2008 Z.z.. Dôvodová správa túto normu odôvodňuje výlučne už spomenutým rozsudkom Lucchini. Ten je však veľmi špecifický a týka sa len prípadu, ak vnútroštátny súd zasiahne do kompetencie orgánu Európskej únie. Rozsudok Lucchini tak neumožňuje napadnúť rozhodnutie pre rozpor s akýmkoľvek rozhodnutím. Dôvodová správa potrebu novelizácie okrem prípadu Lucchini neodôvodnila nijako inak. Z toho možno vyvodíť, že cieľom novely bolo umožniť obnovu konania len v prípadoch analogických s vecou Lucchini. Z pohľadu účelu by sa teda § 228 ods. 1 písm. e) O.s.p. mal vykladať skôr reštriktívne.

Pokiaľ ide o systematické súvislosti, tie sú, podľa názoru odvolacieho súdu, tiež pomerne jasné. Neumožňujú obnoviť konanie pre rozpor s akýmkoľvek rozhodnutím. Zo systematických súvislostí celého § 228 ods. 1 O.s.p. totiž jednoznačne vyplýva, že dôvodom na obnovu konania sú len také dôkazy, skutočnosti, rozhodnutia, trestné činy či rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré majú priamy vecný i personálny súvis s napadnutým rozhodnutím. Niet preto rozumného argumentu, prečo by sa práve písmeno e) tohto zákonného ustanovenia malo od tohto systému odkláňať a umožňovať obnovu konania aj z dôvodov, ktoré nemajú ani s účastníkmi a ani s predmetom sporu nič spoločné. Ani písmeno a) tohto ustanovenia nehovorí o tom, že sa má týkať len rozhodnutí, ktoré s vecou vecne i personálne súvisia. Ustálená judikatúra však zaujala jasný a presvedčivý názor, že takýto súvis musí existovať. Niet racionálneho dôvodu, prečo by sa rovnaké zmýšľanie ako pri písmene a) nemalo použiť aj pri písmene e).

Slovenská republika je právny štát, ktorý rešpektuje princíp právnej istoty. Jednou zo záruk tohto princípu je nezmeniteľnosť a záväznosť rozhodnutia, ktoré nadobudlo právoplatnosť. Zásadu nezmeniteľnosti právoplatného rozhodnutia, t.j. zásadu res iudicata, je preto možné narušiť len mimoriadne a výnimočne. Takýmto povoleným prípadom prelomenia uvedenej zásady je síce aj obnova konania, ale vzhľadom na to, že ide o zásah do princípu právnej istoty, je namieste doslovná (skôr reštriktívna) aplikácia príslušných ustanovení pri výklade prípustnosti a dôvodnosti obnovy konania. Práve takýto reštriktívny výklad by sa mal, podľa názoru odvolacieho súdu, zvoliť aj pri posudzovanej norme, nakoľko výklad, podľa ktorého by bolo možné obnoviť konanie pre rozpor s akýmkoľvek rozhodnutím Súdneho dvora (a tým v podstate bez akéhokoľvek časového obmedzenia), nielenže vyvoláva pochybnosti čo do jeho súladu s princípom právnej istoty, ale k porušeniu tohto princípu priamo smeruje. Tomuto porušeniu sa pritom dá ľahko vyhnúť, reštriktívnym výkladom, na ktorý nabáda aj náš ústavný súd. Nie je totiž možné zákon uplatňovať tak, aby došlo k porušeniu ústavných princípov len z dôvodu legislatívnej nejasnosti textu, ktorú možno odstrániť výkladom v zmysle čl. 152 ods. 4 Ústavy.

Obnova konania nie je opravným prostriedkom, ktorým možno dosiahnuť nápravu nesprávosti súdneho rozhodnutia, ktorá má pôvod v nesprávnom postupe súdu alebo je výsledkom nesprávneho právneho posúdenia veci (s výnimkou § 228 ods. 1 písm. c/, e/ O.s.p.). Na nápravu nesprávneho rozhodnutia v takýchto prípadoch slúži odvolanie (ako riadny opravný prostriedok proti neprávoplatnému rozhodnutiu), alebo dovolanie (mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatnému rozhodnutiu). Obnova konania je prostriedkom na nápravu rozhodnutia, ktorého nesprávnosť spočíva v nedostatkoch v skutkovom zistení, ktoré nie sú spôsobené nesprávnou činnosťou súdu, ale okolnosťami, ktoré účastníkovi objektívne neumožňovali použiť skutočnosti, rozhodnutia a dôkazy v pôvodnom konaní, alebo nemožnosťou vykonať dôkazy v pôvodnom konaní. Skutočnosť uvedeného charakteru, žalovaná v 2.rade v návrhu na obnovu konania neuvádza. V pôvodnom konaní mala možnosť podať i odvolanie, v rámci ktorého mala možnosť uviesť všetky skutočnosti, rozhodnutia a dôkazy, ktorými spochybňuje nárok žalobcu. O nedostatku procesného zavinenia spočívajúceho v tom, že účastník konania nemohol skutočnosti, rozhodnutia a dôkazy použiť v pôvodnom konaní bez svojej viny, čo zakladá dôvod obnovy v zmysle § 228 ods. 1 písm. a/ O.s.p. nemožno hovoriť tam, kde účastník pred súdom prvého stupňa sa účinne procesne nebránil a ani v rámci riadnych opravných prostriedkov takúto teraz uplatňovanú obranu nepoužil.

Navrhovateľka obnovy konania uvádza na zdôvodnenie svojho návrhu viacero rozhodnutí Súdneho dvora EÚ. V zásade tieto rozhodnutia sa týkajú povinnosti členských štátov Európskej únie dosiahnuť, aby povinnosti uložené Smernicou rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, boli plnené. Nevyplýva z nich, že by právoplatné rozhodnutie súdu, vydané v pôvodnom konaní bolo s nimi v rozpore. Z uvedeného dôvodu tu nie je ani predpoklad pre povolenie obnovy konania z hľadiska ust. § 228 ods. 1 písm. e/ O.s.p..

Odvolací súd dodáva, že ani predložené rozsudky súdov Slovenskej republiky nie sú právne významné pre danú vec, keďže sudcovia Slovenskej republiky rozhodujú nezávisle v súlade s čl. 144 Ústavy SR, sú viazaní Ústavou, Ústavným zákonom, Medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2, 5/ a zákonom.

Žalovaná v 2. rade sa pritom bráni rozhodnutiami Súdneho dvora vydanými ešte pred právoplatným skončením pôvodného konania s výnimkou rozhodnutia vo veci POHOTOVOSTĚ/F. C-76/10. Žalovaná v 2. rade sa týmito rozhodnutiami mohla brániť už v pôvodnom konaní. Ak tak neurobila, podľa názoru odvolacieho súdu, obnovou konania sa ani nemožno zaoberať. Pri povoľovaní obnovy konania totiž platí zásada, že pokiaľ účastník zo svojej viny neuplatnil určitú skutočnosť v pôvodnom konaní, je vylúčený z ďalšieho jej uplatňovania aj s dôkazmi, ktoré majú túto skutočnosť preukázať. Nič na tom nemôže zmeniť ani fakt, že navrhovateľ obnovy je spotrebiteľ. Aj ochrana spotrebiteľa musí mať - ako to uvádza Najvyšší súd ČR - svoje medze a nemožno ju poňať ako obranu jeho ľahkomyselnosti a nezodpovednosti. V prípade, ak Súdny dvor vydal obdobné rozhodnutie po právoplatnom skončení pôvodného konania (v konkrétnej veci ide o rozhodnutie vo veci POHOTOVOSTĚ/F. C-76/10), podľa odvolacieho súdu, ani v takom prípade by obnova konania nemala byť povolená. Malo by sa totiž hľadať nie na konkrétne rozhodnutie, ale na argumentačnú líniu. Súdny dvor sa vo svojich rozhodnutiach často odvoláva na svoje skoršie rozhodnutia. Preto by súd mal pátrať, kedy sa táto argumentačná línia začala. Keďže sa začala pred právoplatným skončením pôvodného konania, rozhodnutia, ktoré v nej pokračujú aj po právoplatnosti, by nemali byť brané do úvahy.

Nemenej závažnou otázkou je začiatok subjektívnej lehoty na podanie návrhu na obnovu konania. Tá je 3-mesačná a začína plynúť od toho času, keď ten, kto obnovu navrhuje, sa dozvedel o dôvode obnovy. Žalovaná v 2. rade za začiatok považuje moment skutočného dozvedenia sa o judikatúre Súdneho dvora. V tomto smere je odvolací súd toho názoru, že na plynutie tejto lehoty je významným čas zverejnenia takéhoto rozhodnutia v Úradnom vestníku EÚ. Takýto prístup je viac v súlade s požiadavkami vyplývajúcimi zo zásady právnej istoty, medzi ktoré patrí požiadavka určitosti právnych situácií. Obdobný záver zaujal napríklad aj Krajský súd v Banskej Bystrici, ktorý konštatoval, že subjektívna lehota začína plynúť uplynutím dvadsiateho dňa od zverejnenia rozhodnutia Súdneho dvora v Úradnom vestníku EÚ, v ktorom je každé takéto rozhodnutie publikované, čím sa stáva záväzným pre každú fyzickú, ako aj právnickú osobu. V prospech tohto výkladu hovorí aj skutočnosť, že objektívna lehota nie je v prípade

§ 228 ods. 1 písm. e) O.s.p. nijako limitovaná. O to viac by sa mala reštriktívne posudzovať lehota subjektívna.

Za takejto situácie, keď žalovanou v 2. rade uvádzané skutočnosti pre ňu nemôžu privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci, odvolací súd napadnuté uznesenie v zmysle ust. § 219 ods. 1,2 O.s.p. ako správne potvrdil.

Senát odvolacieho súdu, vzhľadom na uvedené, pritom nezmenil svoje stanovisko k posudzovaniu návrhov na obnovu konania (odôvodnené aplikáciou ust. § 228 ods. 1 písm. e/ O.s.p.) prijatému v rozhodnutí č.k. 14Co/66/2014-60, a to ani napriek iným rozhodnutiam odvolacieho súdu, na ktoré poukazuje odvolateľka.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p.. Žalovaná v 2. rade v odvolacom konaní úspešná nebola a ostatným účastníkom konania žiadne trovy nevznikli, preto odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania účastníkom nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je možné podať odvolanie.